

Szegedi Törvényszék

Az ügy száma:

5.Pf.20.064/2022/6.

A tanács tagjai:

dr. Lakatos Péter a tanács elnöke

dr. Gál Marianna előadó bíró

dr. Vida-Sós Tünde bíró

A felperes:

CESSIO Követeléskezelő Zrt. (1027 Budapest, Tölgyfa u. 28. V. em.)

A felperes jogi képviselője:

[REDACTED]

Az alperes:

[REDACTED]

Az alperes jogi képviselője:

dr. Simon Sándor ügyvéd (5000 Szolnok, Boldog Sándor István krt. 4. II/233-234.)

Az eljárás tárgya:

kölcsön

Az elsőfokú határozatot hozó bíróság neve, a határozat száma:

Szegedi Járásbíróság 16.P.21.896/2021/11.

A fellebbező fél, a fellebbezés száma:

A felperes 16.P.21896/2021/12.

Í t é l e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az alperesnek 15 napon belül [REDACTED] Ft perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A másodfokú eljárás alapját képező tényállás

[1] Az alperes 2007. november 20. napján hitelkérelmet nyújtott be a Budapest Autófinanszírozási Rt.-hez 3.000.000,- Ft változó kamatozású svájci frank alapú kölcsön biztosítására. A Budapest Autófinanszírozási Rt., mint hitelező és az alperes, mint kölcsönbe vevő között ugyanezen a napon változó kamatozású és futamidejű svájci frank alapú kölcsönszerződés jött létre az OPEL (D) Zafira 1.9. DTI Enjoy típusú személygépjármű finanszírozására, melyhez a hitelező 3.000.000,- Ft kölcsönt nyújtott. Az alperes vállalta, megfizet 120 hónapon keresztül havi 35.921,- Ft törlesztőrészletet. A szerződésben az éves

induló ügyleti kamatláb mértékét 7,7%-ban, a THM induló mértékét 8,59%-ban határozták meg.

- [2] A szerződés 7.pontja rögzíti: deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralevő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése vagy módosulása esetén a teljes hátralevő tőketartozást érintő árfolyam különbözet egy összegben esedékessé válik. Az adós kijelentette, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának és vállalja ennek következményeit.
- [3] A szerződés 12. pontja alapján a szerződésben és annak mellékleteiben nem szabályozott feltételekben a hitelező üzletszabályzata az irányadó. Az adós a szerződés aláírásával kijelentette az üzletszabályzatot átvette, megismerte és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismerte el.
- [4] A Budapest Autófinanszírozási Zrt. pénzkölcsön nyújtására és pénzügyi lízingre vonatkozó, a szerződés megkötésekor hatályos üzletszabályzata (a továbbiakban: ÜSZ) 18.3.4. pontja alapján deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyamának és a kamatának alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészek növekedését eredményezi, de a teljes hátralevő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralevő tőketartozást érintő árfolyam különbözet egy összegben esedékessé válik.
- [5] A hitelező a kölcsön összeget 2007. november 22. napján közvetlenül a gépjárműkereskedőnek fizette meg. A gépjármű 2007. november 21. napján az alperes birtokába került.
- [6] A hitelező a kölcsönszerződést 2014. augusztus 26. napján kelt levelével azonnali hatállyal felmondta arra hivatkozással, az alperes a fizetési kötelezettségének a korábbi felszólítások ellenére sem tett eleget. Az alperes a felmondást megelőzően nem fizette meg a 2014. június 22. napján esedékessé vált 31.032,- Ft, a 2014. július 22. napjával esedékessé vált 30.538,- Ft és a 2014. augusztus 22. napján esedékessé vált 30.639,- Ft összegű törlesztőrészt. A felmondó levélben a hitelező felszólította az alperest a felmondást megelőzően lejárt és a felmondással lejárttá vált, összesen 3.874.593,- Ft megfizetésére. A felmondólevelet az alperes 2014. szeptember 6. napján átvette.
- [7] A hitelező 2015. február 1. napjára elkészítette a DH2.tv. szerinti elszámolást, amely szerint a tisztességtelenül felszámított összeg 783.959,- Ft, melyet a tartozásra számolt el, egyúttal felszólította a fennmaradó 3.156.935,- Ft tartozás megfizetésére.
- [8] A Budapest Autófinanszírozási Zrt. 2017. január 1. napjával beolvadt a Budapest Bank Zrt.-be.
- [9] A Budapest Bank Zrt. 2019. november 14. napján a szerződésből eredő követelését a felperesre engedményezte. A 2019. november 18. napján kelt engedményezési értesítő az alperes Tököl, Pozsonyi u. 12. szám alatti címéről „nem kereste” jelzéssel érkezett a felpereshez vissza.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [10] A felperes 3.156.935,- Ft és ennek 2019. november 14. napjától a kifizetés napjáig járó mindenkorijegybanki alapkamat hétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamata, továbbá 321.252,- Ft lejárt késedelmi kamat és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kereseti kérelme jogalapjaként az rPtk. 523. § (1) bekezdését, 232. § (1) bekezdését, 205. § (3) bekezdését, 209. § (5) bekezdését az rHpt. 203. § (6)-(7) bekezdését, 213. § (1)

bekezdés a), b), c), e) pontjait a DH1., DH2. törvényeket az 54/2014. (XII.10.) MNB rendelet 6. § (2) bekezdését jelölte meg.

- [11] A felperes érvelése szerint jogelődje az alperessel érvényes deviza alapú szerződést kötött, amelyből eredő fizetési kötelezettségének az alperes nem tett eleget, a szerződést a jogelőd jogszerűen mondta fel. A felperes az alperessel szemben fennálló – a DH2.tv. szerinti elszámolást követő – követelését a Budapest Bank Zrt.-vel megkötött engedményezési szerződés alapján érvényesíti.
- [12] Kiemelte a hitelező az rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseiben írt kötelezettségének eleget tett, amikor a szerződés 7. pontjában tájékoztatta az alperest az árfolyamváltozás lehetőségéről, ami az esedékes törlesztőrészletek, illetőleg a teljes tartozás összegének növekedését eredményezheti. A szerződés tájékoztatást tartalmaz arról, a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizaárfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezi, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A tájékoztatás alapján az alperes a szerződéskötés során nem gondolhatta alappal, az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége vagy bizonyos mértékben korlátozott. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás nem tisztességtelen, így nem is eredményezheti a szerződés érvénytelenségét. Utalt arra is, a DH. törvények, valamint az azokon alapuló utólagos elszámolás miatt keletkezett túlfizetés ténye nem vezethet oda, hogy az elszámolást megelőző szabályszerű felmondás érvénytelenné váljon. Az alperes késedelmét, fizetési kötelezettségének megszegését az esetleges túlfizetés nem menti ki. A tisztességtelenül felszámított összegek figyelmen kívül hagyásával ugyan a felmondás időpontjában az alperesnek nem állt fenn hátraléka, de a felmondás esetleges jogszerűtlensége következtében is fennáll a követelés jogalapja, ugyanis ez esetben a szerződés az abban kikötött maximális futamidő elteltével szűnt meg. A követelés jogalapja változatlan a felmondással és a futamidő leteltével bekövetkező szerződés megszűnés esetén.
- [13] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására, a felperes perköltségben marasztalására irányult. Anyagi jogi kifogásában a szerződés létre nem jöttére, érvénytelenségére, az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességtelenségére, a felmondás jogszerűtlenségére hivatkozott és vitatta a kereset összecszerűségét. Az alperes megítélése szerint a szerződés tisztességtelensége abban áll, nem történt meg a szerződés jövőbeli gazdasági hatásaira történő figyelemfelhívás. A szerződés 7. pontja csak alakilag felel meg az rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek, de nem elégíti ki a 2/2014. PJE határozatban és az Európai Unió Bíróságának bíróságokra nézve kötelező ítéleteiben foglalt követelményeket. Az alperes nem kapott világos és érthető tájékoztatást, ezért árfolyamkockázat viselésére sem kötelezhető.

Az elsőfokú bíróság döntése és jogi indokai

- [14] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, fizessen meg az alperesnek 15 napon belül [REDACTED] perköltséget. A perben a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) és a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rHpt.) rendelkezései irányadók. A szerződés létre nem jöttével kapcsolatos és az rHpt. 203. § (1) bekezdés a), b), c), e) pontjai szerinti, az rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében foglaltakra alapított semmisségi kifogásokat alaptalannak találta.
- [15] Az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás megfelelősége körében az ide vonatkozó jogszabályok, PJE határozatok, Európai Unió Bíróságának eseti döntései, a Kúria jogegységi panasz eljárásában hozott Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozata alapján kifejtette, azon szerződéses rendelkezés, hogy az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés. Ennek tisztességtelensége

főszabályként nem vizsgálható, csak akkor, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor, figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is, nem volt világos, nem volt érhető. A perbeli esetben külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült, ezért a szerződés rendelkezései, a szerződéskötéskor szóban kapott tájékoztatás alapján kell vizsgálni, a fogyasztó alappal gondolhatta, nem terheli árfolyamkockázat. Annak megítélése, hogy az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességes volt-e, a bizonyítékok összességének értékelésén alapuló mérlegelési kérdés. A bíróságok számára jogegységi határozattal további kötelező iránymutatás általános jelleggel e körben nem adható. A tájékoztatásnak olyan időpontban kell megtörténnie, a fogyasztónak elegendő idő álljon rendelkezésére a szerződés áttanulmányozására annak aláírását megelőzően, illetve nem minősül megfelelő tájékoztatásnak, ha az árfolyamkockázat viselése csak kikövetkeztethető a szerződés egyes rendelkezéseiből több különböző okiratban szereplő rendelkezések együttes értelmezése alapján. Az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezésekkel kapcsolatos követelmény a világos, érthető megfogalmazás, átláthatóság. A tartalom szempontjából a szerződésnek átláthatóan kell feltüntetnie az árfolyamkockázatot fogyasztóra telepítő mechanizmus konkrét működését. Tájékoztatást kell kapnia arról, a kockázat számára esetlegesen gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben a pénznem, amelyben a kölcsönt törlesztenie kell és amelyben rendszerint jövedelmét kapja leértékelődik. A Kúria 2021. november 22. napján kelt jogegységi panaszjárásában hozott Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozatában – ami a felperes által hivatkozott kúriai ítéletek meghozatalát követően keletkezett – kimondta, a Kúria bármely határozatának ezzel ellentétes jogértelmezése kötelező erejűként nem hivatkozható.

[16] Megállapította, az alperes előzetes írásbeli kockázatfeltáró nyilatkozatot nem kapott, a hitelkérelem előterjesztésére, a szerződés megkötésére ugyanazon napon került sor, a szerződéskötést megelőzően csak szóbeli tájékoztatás történt. Az alperes az árfolyamkockázati tájékoztatást csak akkor kapta meg, amikor annak aláírására is sor került. Az alperes korábban deviza alapú szerződést nem kötött, a devizahitelek körében csak általános tájékozottsággal rendelkezett. Nem hívták fel a figyelmét arra, az árfolyam változása miatt jelentősen megemelkedhet a törlesztőrészlet és ez számára jelentős nehézséget okozhat. A felperes az alperes tényállításai cáfolatára az írásbeli szerződésen, mint okirat bizonyítékon túl nem igazolta, a tájékoztatásra mikor, milyen módon került sor. A szerződés 7. pontja, valamint a szerződés részét képező üzletszabályzat deviza szerződésre vonatkozó rendelkezései együttes értelmezésével arra a következtetésre jutott, a tájékoztatás nem utal elvárt módon arra, a tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének a futamidő alatt is valós a lehetősége és ennek következtében a fogyasztó gazdaságilag nehezen elviselhető helyzetbe kerül. A kölcsönszerződés nem rendelkezik a kockázatvállalás korlátozásáról, amelyből az következik, az nem korlátozott, ami a fogyasztó számára nem volt feltétlenül egyértelműen felismerhető. Az elsőfokú bíróság különös tekintettel volt arra is, az árfolyamkockázati tájékoztatás a szerződésben és az üzletszabályzatban került rögzítésre, amelyet a hitelező a szerződés aláírásakor adott át a fogyasztó részére.

[17] A perben a felperes érdekkörébe esett annak igazolása, az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességes, a szerződés érvényes, amelyre vonatkozóan a felperes anyagi pervezetés útján adott tájékoztatás, felhívás és figyelmeztetés ellenére bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. A bizonyítékok értékelése alapján megállapította, az alperes számára nem volt világos az ügyletből eredő árfolyamkockázat korlátlanlansága, realitása, nem tudta értékelni az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetlegesen jelentős gazdasági következményeit. Nem utalt a tájékoztatás az elvárt módon a tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének tényleges lehetőségére és arra, ennek bekövetkezése esetén a fogyasztó

helyzete gazdaságilag nehezen viselhetővé válik. Az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatást tisztességtelennek és erre figyelemmel a szerződést érvénytelennek minősítette. A felperes az alperes anyagi jogi kifogásai ismeretében nem terjesztett elő tény- és jogállítást a semmisség miatti jogkövetkezmények levonására. Érvénytelen szerződésre jogot alapítani nem lehet, ezért a kereset elutasításának volt helye. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján a felmondás jogszerűségét, a követelésösszege jogszerűségét nem vizsgálta.

A felperes fellebbezése, az alperes fellebbezési ellenkérelme

- [18] A felperes fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, az alperes kereset szerinti marasztalására, másodlagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezésére és az alperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult.
- [19] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (1) bekezdése, (3) bekezdés a), c), d) és e) pontjaiban jelölte meg. Fellebbezését azzal indokolta, a szerződésbe foglalt árfolyamkockázati tájékoztató megfelel a világos és érthető megfogalmazás követelményének. Az alapján egy átlagosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó képes a szerződésben rejlő kockázatok értékelésére. A szerződés 7. pontjából az átlagos fogyasztó számára is egyértelműen kitűnik az árfolyamkockázatnak nincs felső határa, a forint leértékelődése a hátralevő teljes tőketartozást növeli, illetve ennek kockázata korlátozás nélkül kizárólag az adóst terheli. Nincs olyan szerződéses rendelkezés, ami arra utalna, az árfolyamváltozás nem valós, illetve annak van felső határa. A tájékoztatás tartalma egyértelmű, azt nemcsak kikövetkeztetni lehet több rendelkezés együttes értelmezésével, hiszen azt a szerződés konkrétan és félreérthetetlenül tartalmazza. Utalt arra is, a tájékoztatási kötelezettség megsértéséhez sem az rPtk., sem a rHpt. jogkövetkezményt nem fűz, a tájékoztatás tisztességtelensége sem eredményezi a szerződés semmisségét. A Kúria jogegységi határozatai, a hivatkozott másodfokú bírósági ítéletek szerint a szerződésbe foglalt tájékoztatás tisztességtelensége nem merülhet fel, nem eredményezheti a szerződés érvénytelenségét. Az érvénytelenséget megállapító elsőfokú ítélet megalapozatlan és jogszabályellenes. Amennyiben megállapításra kerül, hogy a perbeli kölcsönszerződés érvényes, a követelés jogalapja megalapozottá válik, további bizonyítást kizárólag az összege jogszerűség vonatkozásában kell lefolytatni. Az elsőfokú eljárás során az F/37. alatt csatolt elszámolás azt mutatja, mennyi a követelés összege abban az esetben, ha a szerződéses jogviszony a futamidő elteltével szűnt meg. Az alperes ezen számítást nem vitatta, így az bizonyítottnak tekintendő.
- [20] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására, a felperes perköltségben marasztalására irányult. Az elsőfokú bíróság megfelelően ítélte meg az árfolyamkockázati tájékoztatás színvonalát, helyesen alkalmazta az idevonatkozó jogszabályok és kúriai döntések iránymutatását. A kockázatteljesítés alkalmatlan volt arra, az adósnak kellő információval szolgált a megalapozott kölcsönfelvételhez. Az általános bírói gyakorlat szerint az árfolyamváltozás a deviza alapú hitelezés főszolgáltatást meghatározó eleme, amennyiben az tisztességtelen, az egész szerződés semmis, arra jogot alapítani nem lehet. Kiemelte továbbá, az elsőfokú bíróság a jogellenes felmondás és a kereset összege körében érdemi döntést nem hozott, így nincs ítéleti rendelkezés, ami támadható lenne. Állította, az elsőfokú eljárás során kifejezetten vitatta a kereseti követelés összege jogszerűségét. Mindemellett megítélése szerint nem történt olyan eljárásjogi szabálysértés, ami megalapozná az ítélet hatályon kívül helyezését.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

- [21] A fellebbezés alaptalan.

- [22] A Pp. 370. §-ának (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)-(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátját tehát nemcsak az képezi, a fellebbező milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, ezt milyen indokkal teszi, mely eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik. A fellebbező felperes a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. §-ának (1) bekezdése, (3) bekezdés a), c), d), e) pontjaiban jelölte meg, kifejezetten nem határozta meg, melyik eljárásjogi, illetőleg anyagi jogi szabály megsértését sérelmezi. A jogalap körében arra utalt, a szerződésbe foglalt árfolyamkockázati tájékoztató a 6/2013. PJE, a BH2020/332. eseti döntés, a Szegedi Törvényszék 2.Pf.20.365/2021/6. sorszám alatti ítélete alapján világos és érthető, amelynek tisztességtelensége nem állapítható meg, így az nem is eredményezheti a szerződés érvénytelenségét. Az összecszerűség körében utalt arra, a Pp. 7. § (1) bekezdés 12. pontja értelmében, amennyiben a követelés jogalapja fennáll, a szerződés megszűnésének módja tekintetében (felmondással vagy a szerződésben rögzített időtartam lejártával) annak módosítása nem eredményez keresetváltoztatást.
- [23] Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelenségének megítélése nem jogkérdés, miután nem az vizsgálendő, milyen követelményrendszer teljesülése esetén tekinthető a tájékoztatás tisztességesnek. A bíróságnak konkrét perbeli szerződéses rendelkezést kell értelmeznie annak eldöntésénél, a tájékoztatás a Kúria 6/2013., 2/2014. számú Polgári Jogegységi Határozataiban, illetve az Európai Unió Bíróságának döntéseiben megfogalmazott követelményrendszer alapján tisztességesnek minősül-e (Gfv.VII.30.090/2020/9. (BH2022.141.) [40]).
- [24] A szerződéskötéskor hatályos, a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 209. §-ának (1) és (4) bekezdései alapján tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. A tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre. A Kúria 2/2014. PJE határozatának 1. pontja úgy foglal állást, az árfolyamkockázat fogyasztóra telepítése a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható, az csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó (a továbbiakban: fogyasztó) számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető. Az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezés akkor tisztességtelen, ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy annak elmaradása miatt a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli.
- [25] Az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás, mint általános szerződési feltétel, illetve fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel tisztességtelenségének vizsgálatánál az rPtk. 209. § (2) bekezdése alapján fel kell tártani minden, a szerződéskötéskor fennálló körülményt, ami a szerződés megkötésére vezetett, valamint alaki és tartalmi szempontok figyelembevételével kell arról döntenie, a tájékoztatás a szerződés megkötésekor világos, érthető volt-e. Az alaki megfelelés körében meghatározó szempont a félreérthetetlen megfogalmazás, a nyelvtani helyesség. A tartalom szempontjából

a Kúria az úgynevezett devizahiteles érvénytelenségi perek jogalkalmazási kérdéseinek vizsgálatára felállított konzultációs testületének tapasztalatai, az Európai Unió Bíróságának a tájékoztatás tisztességtelensége körében hozott döntései és a Kúria elvi iránymutatásai alapján meghatározta, a tájékoztatásnak mire kellett, illetőleg mire nem volt szükséges kiterjednie.

- [26] Az elsőfokú bíróság a tájékoztatás tartalmával összefüggő elvárásokat ítéletében minden részletre kiterjedően, hiánytalanul, alaposan ismertette, amelyekkel a másodfokú bíróság is egyetért, ezért arra csak visszautal, megismételni nem kívánja. A tájékoztatás megfelelősége körében az alaki és tartalmi feltételeken túl további követelmény, az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételek ne csak kikövetkeztethetők legyenek több különböző okiratba foglalt szerződéses rendelkezésekből, illetve elegendő idő álljon rendelkezésére a fogyasztónak a szerződési feltételek áttanulmányozására a szerződés aláírását megelőzően.
- [27] Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás a szerződés 7. pontjában található, amellyel szövegszerűen megegyezik az ÜSZ 18.3.4. pontja. Előzetes írásbeli kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült, a hitelkérelem előterjesztésére, a szerződés megkötésére egy napon, azonos alkalommal került sor. Az alperes korábban devizaalapú szerződést nem kötött, a devizahitelekéről általános tájékozottsággal rendelkezett. Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a tekintetben, az adott tényállás mellett, a szerződés 7. pontja, az ÜSZ 18.3.2., 18.3.3., 18.3.4. pontjai alapján kellett eldönteni, világos, érthető volt-e az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás. Az elsőfokú bíróság a tartalmi szempontokat elemezve helytállóan jutott arra a következtetésre, a tájékoztatás nem utal az elvárt módon arra, a tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődése a futamidő alatt is bekövetkezhet és ez esetben a fogyasztó helyzete gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat. A másodfokú bíróság mindezekkel egyetértve a fellebbezés alapján a következőkre hívja fel a figyelmet:
- [28] A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 24. §-ának (1) bekezdés c) pontja, 41/D. §-ának (5) bekezdése alapján a 41/D. § (1) bekezdése szerinti határozat jogegységi határozat hatályú, azaz a bíróságokra kötelező. A Kúria a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatában megállapította a Gfv.VII.30.315/2020/5. számú ítélet jogkérdésben eltér a Pfv.I.20.185/2018/7. számú, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozattól. Az eltérés indokolt volt, ezért a Kúria a Gfv.VII.30.315/2020/5. számú ítéletet hatályában fenntartotta. Kimondta, a Kúria bármely határozatának ezzel ellentétes jogértelmezése kötelező erejűként már nem hivatkozható.
- [29] A Gfv.VII.30.315/2020/5. számú ítélet a Bírósági Határozatok Gyűjteményében nem lelhető fel, azonban a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának határozatában foglalt árfolyamkockázat tisztességtelenségére vonatkozó szempontrendszer a bíróságokra kötelező, az abban foglalt elemek az árfolyamkockázat tisztességtelensége körében vizsgálandók. Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatással szemben felállított követelményrendszernek a tájékoztatás akkor felel meg, ha abból kiderül az árfolyamkockázat ténye, mibenléte, és a fogyasztó felismerheti és értékelni tudja, a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizaárfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet. Az elsőfokú bíróság is helyesen állapította meg, a tájékoztatás tartalmazza az árfolyamkockázat tényét és mibenlétét, azonban az alperes számára a tájékoztatásból nem lehetett világos és érthető, a forint árfolyama a svájci frank árfolyamához képest akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezzel összefüggésben az alperes fennálló tartozása és fizetési kötelezettsége jelentős mértékben is megemelkedhet. A hitelező által adott tájékoztatás tehát rögzíti magát az árfolyamkockázattal kapcsolatos mechanizmust, de abból

nem derül ki, a kedvezőtlen változás lehetősége fennáll és az jelentős mértékű is lehet, ami jelentős mértékben megemelheti a törlesztőrészletet, illetőleg a teljes hátralévő tőketartozást. A tájékoztatásban szereplő jelentős kockázat, fokozott kockázat kitételek önmagukban nem eredményezik e körülmények vonatkozásában a szükséges és elvárható tájékoztatást.

[30] Az elsőfokú bíróság mindezekon túlmenően azt is helyesen vette figyelembe, az alperes az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást csak a szerződés aláírásakor, azzal egyidejűleg kapta meg, így elegendő ideje sem volt a szerződési feltételek alapos áttanulmányozására és átgondolására.

A felperes kereseti kérelmét jogelődje és az alperes között létrejött érvényes szerződésre alapította. A szerződés érvényességének, az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességességének bizonyítása a felperes érdekkörébe esett, melyről az elsőfokú bíróság a felperest az anyagi pervezetés körében helyesen tájékoztatta. A felperesnek az elsőfokú bíróság tájékoztatása és figyelmeztetése ellenére további bizonyítási indítványa nem volt, az okirati bizonyítékokon felül egyéb bizonyítékot nem terjesztett elő.

A felperes által hivatkozott BH2020.332. számú eseti döntés a Kúria Pfv.20.861/2019/7. számú határozata a perbeli tényállástól eltérő, más tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozat alapján tett megállapításokat, ezért a jelen perben irányadónak nem tekinthető. A Szegedi Törvényszék 2.Pf.20.365/2021/6.számú ítélete ugyancsak a Budapest Autófinanszírozási Zrt.-vel kötött kölcsönszerződés 7. pontjában foglalt árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatást vizsgálva állapította meg annak tisztességességét. A 2021. február 16. napján kelt döntés azonban nem lehetett tekintettel a 2021. november 22. napján meghozott Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatra, az abban a bíróságok számára kötelezően meghatározott körülmények vizsgálatára.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján, az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességtelen, az rPtk.209/A. § (2) bekezdése alapján semmis, ami a szerződés érvénytelenségét eredményezi.

[31] Az érvénytelen szerződés alapvető jogkövetkezménye az, a szerződésre jogot alapítani nem lehet, a felek által célzott joghatások nem érhetők el. A felperes érvényes kölcsönszerződésre alapított kereseti kérelme a szerződés érvénytelensége miatt jogalapját tekintve alaptalan, ezért a felmondás jogszerűségének, a kereseti kérelem összecszerűségének vizsgálatára nem volt szükség.

[32] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból helytálló jogi következtetésre jutott, ítélete eljárási, illetve anyagi jogi jogszabályt nem sért. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

[33] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért kötelezte az alperes másodfokú eljárás során felmerült költsége, így a képviselőjét ellátó ügyvéd áfamentes munkadíjának megfizetésére a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése alapján.

Szeged, 2022. június 30.

dr. Lakatos Péter s.k.
a tanács elnöke

dr. Gál Marianna s.k.
előadó bíró

dr. Vida-Sós Tünde s.k.
bíró